

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

رسالت
علیهما الصلوات
والتسلیمات

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

زیارت نامہ امامزادگان

موسیٰ مکی قلع

احمدین محمد اعرج زید و جہل اختران

سائیکل افروز
افروز

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نور علی نور

نویسنده:

حسین احمدی قمی

ناشر چاپی:

انتشارات مسجد مقدس جمکران

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	نور علی نور
۷	مشخصات کتاب
۷	مقدمه ناشر
۷	مقام معظم رهبری «مدّ ظلّه العالی»
۷	***
۷	طلیعه
۸	حضرت موسی مبرقع علیه السلام
۸	حضرت موسی مبرقع علیه السلام
۸	یوسف آل محمدعلیهم السلام
۸	مادر موسی مبرقع علیه السلام
۹	مادر صدیقان و صالحان
۹	شباهت حضرت موسی مبرقع علیه السلام به مادر
۹	از کودکی تا جوانی
۱۰	دیانت و پرهیزکاری
۱۰	هجرت به قم
۱۰	اقامت در قم تا پایان عمر
۱۱	فرزندان موسی مبرقع
۱۱	رحلت موسی مبرقع علیه السلام
۱۱	موسی مبرقع از منظر علما و دانشمندان شیعه
۱۲	توطئه ترور شخصیت
۱۲	احمد بن محمد اعرج علیه السلام
۱۳	چهل اختران

۱۳	..... امام‌زاده زید علیه السلام
۱۳	..... امام‌زاده زید علیه السلام
۱۳	..... سلسله نسب
۱۳	..... تباری پاک
۱۴	..... جلوه‌ای از کرامات ثبت شده
۱۵	..... زیارت‌نامه حضرت موسی مبرقع‌علیه السلام فرزند بلافضل امام جوادعلیه السلام
۱۶	..... زیارت‌نامه چهل تن از فرزندان و نوادگان امام جواد علیهم السلام معروف به چهل اختران
۱۶	..... زیارت‌نامه امام زاده زید علیه السلام از نوادگان امام سجاده‌علیه السلام
۱۷	..... مقدمه
۱۷	..... Preface
۱۹	..... کتابنامه
۱۹	..... چند تذکر
۱۹	..... پی نوشت ها
۲۱	..... درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

نور علی نور

مشخصات کتاب

سرشناسه: احمدی قمی حسین ۱۳۴۱ - گردآورنده عنوان و نام پدیدآور: نور علی نور: زیارت‌نامه حضرات امام زادگان موسی مبرقع، احمد بن محمد اعرج، زید و چهل اختران علیهم السلام / به کوشش حسین احمدی. مشخصات نشر: قم: مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۸. مشخصات ظاهری: [۱۰۴] ص. مصور (رنگی) ۵/۱۰ × ۵/۱۴ س.م. شابک: ۶۰۰۰ ریال ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۳-۱۳۹-۱- وضعیت فهرست نویسی: فایا (چاپ سوم) یادداشت: مقدمه کتاب به زبان‌های عربی، اردو و انگلیسی می باشد. یادداشت: فارسی - عربی یادداشت: چاپ دوم: ۱۳۸۷. یادداشت: چاپ سوم. یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس. موضوع: زیارت‌نامه‌ها موضوع: امامزادگان -- زیارت‌نامه‌ها شناسه افزوده: مسجد جمکران (قم) رده بندی کنگره: BP۲۷۱/الف ۳۴ن ۹ ۱۳۸۸ رده بندی دیویی: ۲۹۷/۷۷۷ شماره کتابشناسی ملی: ۱۹۳۰۸۹۹

مقدمه ناشر

عرض ارادت به فرزندان ائمه اطهار علیهم السلام از وظایف شیعیان، سنتی نیکو است که به دستور پیامبر اکرم و بزرگوار اسلام صلی الله علیه و آله و ائمه اطهار علیهم السلام بر ما لازم و آرام بخش جان و روح هر محب اهل بیت علیهم السلام می باشد. امید است این حرم نورانی که به انوار مقدس حضرت موسی بن تقی الجواد و چهل اختر تابناک علیهم السلام منور است مورد توجه بیش از پیش مؤمنین و ارادتمندان اهل بیت علیهم السلام باشد. از همه عزیزانی که در آماده سازی این اثر همکاری و قبول زحمت فرموده‌اند؛ به ویژه حجّت الاسلام و المسلمین حاج آقای حیدری کاشانی و برادران احمد سعیدی و امیر سعید سعیدی کمال تشکر و امتنان را داریم. مدیر مسؤول انتشارات مسجد مقدس جمکران حسین احمدی

مقام معظم رهبری «مدّ ظلّه العالی»

امام زادگان ما باید قطب فرهنگی باشند. * * * حضرت آیت الله العظمی بهجت «حفظه الله» اگر کسی خدمتی به حضرت موسی مبرقع علیه السلام نماید مورد عنایت اهل بیت علیهم السلام و امام جواد علیه السلام و امام زمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» واقع می شود. * * * توسّلات خیلی نافع است. به این امامزاده‌ها زیاد سر بنید. این بزرگواران همچون میوه‌ها که هر کدام ویتامین خاصی دارند، هر کدامشان خواصّ و آثاری دارند.

* * *

یکی از کرامت‌های شیعه، قبور و مزارهای امامزادگان است، لذا نباید از زیارت آنها غافل باشیم و خود را اختیاریاً محروم سازیم.

طلیعه

برقع به رخ بنه که نگاهت می‌فکنند آهسته رو که دام به راهت می‌فکنند ای یوسف زمانه کمی احتیاط کن! تا چون عزیز مصر به چاهت می‌فکنند امامزاده عظیم الشان حضرت موسی مبرقع، فرزند بلافضل امام جواد علیه السلام و برادر امام هادی علیه السلام است. مادر این بزرگوار، بانوی پاک و با عفت حضرت سمانه مغریه علیها السلام بوده است. موسی فرزند امام محمد تقی، در سال ۲۱۴

هجری قمری در خاندان علم و امامت و معدن فضایل و مکارم متولد شد. او تحت تربیت پدر بزرگوار خویش پرورش یافت و به کمالات علمی و معنوی والایی رسید؛ تا جایی که امام جواد علیه السلام در وصیت‌نامه خویش تولیت صدقات و موقوفات را به ایشان واگذار کرد و با این عمل اعتماد خویش به موسی مبرقع و مراتب عدالت و تقوای آن بزرگوار را بر همگان آشکار ساخت. موسی پس از شهادت پدرش، از محضر برادر عظیم الشان خود امام هادی علیه السلام بهره می‌جست و آن حضرت را به عبارت «بنفسی أنت؛ جانم به فدایت» خطاب می‌کرد. موسی مبرقع علیه السلام در سال ۲۵۶ ه. ق به قم آمد و در ابتدا با مخالفت سران عرب که در قم بودند، مواجه شد. از این رو به کاشان رفت و مورد استقبال گرم حاکم و مردم کاشان قرار گرفت. پس از مدتی به اصرار مردم و علما به قم برگشتند و بین مردم محبوبیت خاصی پیدا کردند. محبوبیت ایشان در میان مردم قم سه وجه داشت: اول: آنکه ایشان معصوم زاده بودند. دوم: اینکه آن بزرگوار چشمه‌ای از علوم کوثر فاطمی بود که تفسیر قرآن و احادیث را به طور مستقیم از امام معصوم به عنوان معدن علم الهی نقل می‌کرد. سوم: آنکه ایشان همچون حضرت یوسف رخساره زیبا و جذابی داشتند که به هنگام عبور شان مردم دست از کسب و تجارت برداشته، به تماشای ایشان می‌ایستادند. به همین دلیل ایشان نقاب و برقع به چهره مبارک می‌انداختند و از این جهت به «مبرقع؛ برقع کشیده» معروف گشتند. پس از گذشت مدتی از اقامت موسی مبرقع در قم، دخترش بریهه و خواهرانش زینب، امّ محمد و میمونه، دختران امام جواد علیه السلام بر ایشان وارد و مایه برکت و رحمت خداوند بر مردم گشتند. این بانوان بزرگوار پس از وفات، در کنار حضرت معصومه علیها السلام به خاک سپرده شدند. موسی مبرقع علیه السلام پس از عمری تهجد و خدمت و تبلیغ علوم اهل بیت علیهم السلام در شب چهارشنبه اواخر ربیع الثانی سال ۲۹۶ در قم وفات یافت و در مکان فعلی (منزل محمد بن خالد اشعری) از اصحاب امام رضا علیه السلام مدفون گردید ... بعدها یکی از نوادگان ایشان به نام احمد بن محمد در کنار ایشان دفن شدند. جنب قبر مطهر ایشان چهل تن از اهل بیت و نوادگان موسی مبرقع به مرور زمان دفن شدند که همه آن بزرگواران از مقام علمی و تقوای بالایی برخوردار بودند. از این جهت آنان را «چهل اختران» نامیدند که مرقد مطهرشان هم اکنون به «چهل اختران» معروف گشته است. در همین مجموعه، بقعه امامزاده زید از فرزندان امام سجاده علیه السلام نیز واقع گردیده است.

حضرت موسی مبرقع علیه السلام

حضرت موسی مبرقع علیه السلام

یوسف آل محمد علیهم السلام

ابو احمد موسی مبرقع، فرزند امام جواد علیه السلام در تاریخ ۲۱۴ ه. ق دو سال بعد از میلاد علی بن محمد، امام هادی علیه السلام در مدینه متولد شد. (۱) هر چند درباره تعداد فرزندان امام جواد علیه السلام در میان تاریخ نگاران و دانشمندان رجال اختلاف وجود دارد، اما آنچه همگان بر آن اتفاق نظر دارند، این است که جناب موسی مبرقع فرزند بلافضل امام جواد علیه السلام و برادر تنی امام هادی علیه السلام است.

مادر موسی مبرقع علیه السلام

از ازدواج امام جواد علیه السلام با امّ الفضل دختر مأمون سال‌ها گذشت، ولی امّ الفضل دارای فرزند نشد؛ چراکه او عقیم و نازا بود. بدین جهت امام جواد علیه السلام، با کنیزی پاک سرشت به نام «سمانه» از اهالی مغرب (بین آفریقا و اندلس) ازدواج کرد و از او در سال ۲۱۲ ه. ق دارای فرزندی شد که همان حضرت هادی علیه السلام است. (۲) دو سال بعد، یعنی در سال ۲۱۴ ه. ق فرزند دیگرش

از سمانه متولد شد که او را «موسی» نام نهاد.

مادر صدیقان و صالحان

هنگامی که دست مشیت و تقدیر الهی سمانه را به همراه کاروانی از مغرب (بین آفریقا و اندلس) به مدینه آورد و به همسری امام جوادعلیه السلام مفتخر گردانید، امام جوادعلیه السلام در شأن آن بانوی پر کرامت چنین فرمود: «نام او سمانه است، او بانویی است که حق من را می‌شناسد، او از بانوان بهشت است. شیطان سرکش به او نزدیک نشود و نیرنگ طاغوت عنود به او راه نیابد. او همواره مورد نظر خداوندی است که هرگز خواب ندارد و در مقام والای معنوی در ردیف مادران صدیقان و صالحان است». (۳) روایت دیگری به همین مضمون از ناحیه امام هادی‌علیه السلام در عظمت و فضیلت مادر بزرگوارشان، حضرت سمانه علیها السلام صادر شده است: «مادرم عارف به حق من است. او از اهل بهشت است. شیطان سرکش به او نزدیک نمی‌شود و نیرنگ ستمگران معاند به او نمی‌رسد. او همواره مورد نظر خداوندی است که هرگز خواب ندارد و در شمار مادران صدیقان و صالحان است». (۴) آری، یک بانو می‌تواند به مقامی برسد که به فرموده امام جوادعلیه السلام شایستگی مادری صدیقان و صالحان را پیدا کند و از وی فرزندی چون امام هادی‌علیه السلام و موسی مبرقع‌علیه السلام به وجود آید. حضرت سمانه علیها السلام در فضایل معنوی چنان ممتاز بود که او را سیده و مادر ارزش‌ها می‌نامیدند. (۵) در زهد و تقوا در عصر خود بی‌نظیر بود، بیشتر روزها، روزه مستحبی می‌گرفت. عالم بزرگ سید مرتضی علم الهدی در کتاب «عیون المعجزات» در شأن حضرت سمانه می‌نویسد: «و کانت من القانتات؛ او از بانوانی بود که در مقام عبادت خدا نهایت خضوع و خشوع را داشت». (۶)

شبهات حضرت موسی مبرقع‌علیه السلام به مادر

امام جوادعلیه السلام در سال ۲۲۰ ه.ق به دعوت اجبار آمیز معتصم عباسی از مدینه به سوی بغداد حرکت کرد. آن حضرت پیش از عزیمت، به جانشینی امام هادی‌علیه السلام که در آن هنگام هشت سال داشت، تصریح فرمود و آنگاه او را در آغوش گرفت و فرمود: «چه چیزی دوست داری تا از عراق برای تو سوغات بیاورم؟» حضرت هادی‌علیه السلام در پاسخ فرمود: «شمشیری که چون آتش شعله‌ور است». آنگاه امام جوادعلیه السلام به پسر دیگرش موسی که حدود شش سال داشت فرمود: «تو چه دوست داری تا از عراق برایت به عنوان هدیه بیاورم؟» موسی عرض کرد: «یک اسب سواری». در آن هنگام، امام جوادعلیه السلام فرمود: «ابوالحسن (امام هادی‌علیه السلام) به من شبهات دارد، و موسی‌علیه السلام به مادرش». (۷) نکته قابل توجه در این حدیث نورانی، تأکید امام جوادعلیه السلام بر شبهات ظاهری و معنوی موسی مبرقع به مادرش حضرت سمانه است؛ همو که در عرصه زهد و تقوا در میان زنان عصر خویش یگانه و بی‌نظیر و به فرموده امام جوادعلیه السلام همواره مورد لطف ویژه خداوند بوده، شیطان سرکش به او نزدیک نمی‌شده، و هم‌تراز مادران صدیقان و صالحان و از بانوان بهشتی بوده است. شبهات موسی مبرقع‌علیه السلام، چه در ظاهر و چه در باطن، به چنین بانوی یگانه‌ای نشان از اوج فضیلت و منزلت آن جناب دارد.

از کودکی تا جوانی

موسی مبرقع‌علیه السلام دوران کودکی خود را در شهر مدینه، در دامن مادری پاک و باتقوا همچون سمانه مغربیه و در سایه سار پدر بزرگوارش امام جوادعلیه السلام و در جوار برادرش امام هادی‌علیه السلام سپری نمود. بدینسان شالوده علم و تقوای موسی در خانه وحی و امامت، پایه‌ریزی گشت. با تبعید امام جوادعلیه السلام از مدینه به بغداد، در حالی که جز شش بهار از زندگی موسی نمی‌گذشت، روح لطیف وی در غم فراق پدر تحت فشار قرار گرفت. موسی در چنان شرایطی، با تحصیل علوم دینی و احکام

شریعت از برادر ارجمندش امام هادی علیه السلام به کمالات علمی و معنوی بالایی دست یافت؛ (۸) تا جایی که مردم وی را به عنوان شخصیتی برجسته در علم و تقوا می‌شناختند و مسائل دینی خود را از وی سؤال می‌کردند، ولی او به خاطر احترام فراوانی که برای برادرش امام هادی علیه السلام قائل بود، سعی می‌کرد برای پاسخگویی به مسائل به آن حضرت مراجعه نماید و بدون اجازه او به مسائل مهم پاسخ ندهد. از باب نمونه می‌توان به این حدیث که جناب موسی مبرقع خود راوی آن است، توجه کرد. او می‌گوید: در دیوان عمومی با یحیی بن اکثم (۹) برخورد کردم و او از من مسائلی پرسید. من نزد برادرم علی بن محمد امام هادی علیه السلام رسیدم و میان من و او پندهایی رد و بدل شد که من را در اطاعت از خودش آگاه و بینا کرد. به او گفتم: «قربانت شوم! یحیی بن اکثم نامه‌ای برای من نوشته و مسائلی از من پرسیده تا به او پاسخ دهم». برادرم امام هادی علیه السلام لبخندی زد و فرمود: «پاسخ او را دادی؟!». گفتم: «نه». فرمود: «آن سؤال‌ها چیست؟» یکی یکی سؤال‌ها را بیان کردم و برادرم امام هادی علیه السلام جواب فرمود. (۱۰) از این روایت به خوبی استفاده می‌شود که موسی مبرقع در مدینه و عراق به عنوان یک شخصیت برجسته علمی، مورد توجه بزرگان بوده است. (۱۱) آن حضرت پس از مهاجرت به قم نیز مورد احترام علمای بزرگی چون احمد بن عیسی اشعری و احمد بن اسحاق قمی و محمد بن یحیی که ریاست دینی و دنیایی مردم قم را دارا بودند، واقع گردید.

دیانت و پرهیزکاری

پرهیزکاری، امانت و تقوای موسی مبرقع نزد پدرش، امری مسلم بود تا آنجا که حضرت امام جواد علیه السلام او را بعد از برادرش امام هادی علیه السلام متولی موقوفات و صدقات خود نمود، بی‌آنکه بر وی ناظر و مراقبی بگمارد. این موضوع در وصیت نامه امام جواد علیه السلام به صراحت بیان شده است.

هجرت به قم

اکثر تاریخ نویسان و محدثان و علمای انساب، اتفاق دارند بر اینکه موسی مبرقع از کوفه به قم هجرت نموده و در همین شهر رحلت کرده و در محلی که هم‌اکنون در خیابان آیت الله طالقانی (آذر) به محله چهل اختران معروف است، به خاک سپرده شده است. (۱۲) در «تاریخ قم» چنین آمده است: «دیگر از سادات حسینی و رضوی از فرزندان امام رضاعلیه السلام، موسی بن محمد بن علی بن موسی الرضاعلیهم السلام صاحب رضائیه است. ابوعلی حسین بن محمد بن نصر بن سالم می‌گوید: «اول کسی که از سادات رضوی از کوفه به قم آمد، (۱۳) ابوجعفر موسی بن محمد بن علی بن موسی بن جعفر علیهم السلام بود، وی در سال ۲۵۶ ه.ق از کوفه به قم آمد و در قم مقام کرد». (۱۴ ...). محدث قمی با استفاده از «تاریخ قم» می‌گوید: «موسی مبرقع جدّ سادات رضوی است و رشته اولادش تا به حال منقطع نگشته است و نسب بسیاری از سادات، به او منتهی می‌شود. او اول کسی است که از سادات رضوی در سال ۲۵۶ ه.ق به قم وارد شده است». (۱۵) ابن فندق، علی بن زید بیهقی، متوفای ۵۶۵ ه.ق در کتاب «لباب الأنساب» می‌نویسد: «موسی مبرقع به قم هجرت کرد و در آنجا مدفون می‌باشد». (۱۶) در «تاریخ قم» آمده است: «موسی مبرقع فرزند امام جواد علیه السلام وقتی وارد قم شد، پیوسته روی خود را با برقع می‌پوشاند. رؤسای عرب مقیم قم، به او پیغام دادند که باید از مجاورت و همسایگی ما بیرون روی! موسی به کاشان رفت و مورد تجلیل و احترام احمد بن عبدالعزیز واقع شد و هدایای گران قیمتی دریافت کرد. احمد بن عبدالعزیز برای وی، هزار مثقال طلا و یک اسب زین کرده به عنوان مقرری سالانه تعیین نمود و به وی تسلیم کرد». (۱۷)

اقامت در قم تا پایان عمر

پس از آن ابو الصّدیّم حسن بن علی بن آدم اشعری و یکی دیگر از رؤسای عرب، با پی جویی علت بیرون رفتن موسی مبرقع از قم، اهالی قم را به خاطر این عمل ناشایست توییح کردند و عدّه‌ای از بزرگان عرب را به کاشان فرستادند و با عذرخواهی، او را به قم باز گرداندند و با احترام و اکرام، از مال خود برای او خانه‌ای خریدند. چند سهم از قریه «هنبرد» و «اندریقان» و «کاریز» را به او واگذار نموده، مبلغ بیست هزار درهم به او عطا کردند. طبق روایتی دیگر چون اعراب قم به موسی مبرقع پیغام دادند که باید از همسایگی ما بیرون روی، او برقع از روی خود برداشت و ایشان او را شناختند. پس درباره موسی همّت و اعتقادشان محقق شد و این خانه و سهام و اموال را به او بخشیدند. از این دو روایت به خوبی استفاده می‌شود که یکی از علل بیرون راندن وی از قم نشناختن او بوده است، به گونه‌ای که وقتی او را شناختند، وی را بسیار تجلیل و اکرام نمودند. موسی مبرقع با این اموالی که در اختیارش قرار دادند، چند روستا، و چند زمین کشاورزی خریداری کرد. و به زندگی خوبی نایل آمد. آنگاه خواهرانش زینب، امّ محمّد، میمونه و دخترش بریهه به قم آمدند و تا پایان عمر در قم ماندند. (۱۸) یکی از توفیقات جناب موسی مبرقع و خواهر بزرگوارش زینب، در ایام اقامتشان در قم، ساختن گنبد و بارگاه برای کریمه اهل بیت، حضرت معصومه علیها السلام، بوده است.

فرزندان موسی مبرقع

درباره تعداد فرزندان موسی مبرقع میان علمای انساب و تاریخ نگاران اختلاف است. ۱. در «تحفه الأزهار» آمده است که وی دارای شش پسر به اسامی ابوالقاسم، حسین، علی، احمد، محمّد و جعفر بود. (۱۹) ۲. بعضی وی را صاحب دو پسر به نام احمد و محمّد و چهار دختر به اسامی زینب، امّ محمّد، میمونه و بریهه دانسته‌اند. (۲۰) بدون تردید همه علما اقرار دارند که موسی مبرقع، حداقل دارای دو پسر به نام احمد و محمّد بوده است. (۲۱) محمّد دارای فرزند نشده و نسل موسی مبرقع از فرزند دیگرش، احمد ادامه یافته است. سادات رضوی، تقوی، نقوی، برقی، رضایی و ... همه از نسل محمّد اعرج فرزند احمد بن موسی مبرقع می‌باشند که تا به امروز از بین آنها علما، صلحا و افراد برجسته‌ای به ثمر رسیده و اهل ایمان از وجود پرفیض آنها بهره‌مند گردیده‌اند.

رحلت موسی مبرقع علیه السلام

موسی مبرقع علیه السلام در سال ۲۵۶ ه. ق در سن ۴۲ سالگی وارد قم شد و بعد از اقامتی کوتاه در کاشان، مدت ۴۰ سال در قم مقیم بود و به عنوان یکی از شخصیت‌های برجسته از خاندان امامت و ولایت مورد تکریم علما و بزرگان و اهالی قم قرار داشت. تا اینکه در شب چهارشنبه آخر دی ماه، ۸ روز مانده به آخر ربیع الثانی؛ یعنی در ۲۲ ربیع الثانی سال ۲۹۶ ه. ق در سن ۸۲ سالگی دار فانی را وداع و روح بلندش به ملکوت اعلی پیوست. (۲۲) امیر قم، عباس بن عمرو غنوی به او نماز خواند و در سرای خودش، در همین موضعی که امروز به مشهد موسی مبرقع در محله چهل اختران معروف است، به خاک سپرده شد. (۲۳) از همان روز تاکنون مزار وی مورد احترام مؤمنان و دوستان اهل بیت علیهم السلام می‌باشد. شیعیان ایران و دیگر کشورها مانند شیعیان هندوستان و پاکستان وقتی به قم مشرف می‌شوند، به زیارت موسی مبرقع می‌روند و احترام مرقد و ضریح بوسی وی را بر خود لازم می‌دانند.

موسی مبرقع از منظر علما و دانشمندان شیعه

هیچ یک از علمای شیعه درباره موسی مبرقع، نقص و ضعفی نقل نکرده‌اند، بلکه جمعی از بزرگان شیعه که هیچ‌گاه از افراد ضعیف و غیر موثق روایت نمی‌کنند، با اذعان به عدالت، وثاقت و دیانت حضرت موسی مبرقع علیه السلام، از وی روایاتی نقل کرده‌اند و به مفاد آن ترتیب اثر داده‌اند. از جمله بزرگان شیعه، ثقة الاسلام کلینی در الکافی، شیخ طوسی در تهذیب الأحکام، شیخ مفید در الاختصاص، ابن شعبه در تحف العقول، از جناب موسی مبرقع علیه السلام روایاتی نقل کرده‌اند که شاهی بر وثاقت و صداقت وی

در نزد بزرگان شیعه می‌باشد. (۲۴)

توطئه ترور شخصیت

در زمان امام هادی علیه السلام، شخص فاسقی به نام «یعقوب یاسر» که ساقی میخانه متوکل عباسی و محبوب دربار بود، با جعل حدیثی از امام هادی علیه السلام سعی کرد تا شخصیت عظیم حضرت موسی مبرقع علیه السلام را در عالم اسلام خدشه‌دار نماید. این توطئه ناجوانمردانه در حالی صورت پذیرفت که حضرت موسی مبرقع علیه السلام بازوی ولایت و امامت برادر خویش امام هادی علیه السلام گشته بود و با سفرهای تبلیغی و هجرت های الهی خویش می‌توانست بخش‌های عظیمی از عراق، ایران و دیگر کشورهای منطقه را تحت تأثیر جامعیت علمی و معنوی خویش قرار داده و عموم شیعیان را در یاری رسانی به امام هادی علیه السلام و زمینه سازی برای استقرار حکومت اهل بیت علیهم السلام استوار و ثابت قدم قرار دهد. این جنگ تبلیغاتی ناجوانمردانه که با هدف از کار انداختن بازوان ولایت و امامت و به نیت کاستن از بُرد تبلیغی حضرت موسی مبرقع علیه السلام صورت پذیرفت، تا حد بسیاری توانست جامعه شیعه را تحت تأثیر و حضرت موسی مبرقع را در حصار غربت و مظلومیت قرار دهد. در مجموع می‌توان گفت که دربار عباسی در اجرای نقشه پلید و شیطانی خویش در توطئه ترور شخصیت حضرت موسی مبرقع به موفقیت‌های نسبی دست یافت؛ تا جایی که آثار آن تبلیغات سوء و مسموم تا عصر و زمان ما نیز ادامه یافته و غربت و مظلومیت آن حضرت را دو چندان ساخته است. این در حالی است که علامه مجلسی و حضرت آیت الله خوئی، «یعقوب یاسر» را که ساقی میخانه متوکل و جعل کننده این حدیث بوده است، مردی «مجهول الهویه» خوانده‌اند و روایت او را تأیید نکرده‌اند. فرزند حاج سید علی تقی کشمیری نیز با تألیف کتابی جداگانه درباره شخصیت والای موسی مبرقع علیه السلام بر نظریات علما صححه گذاشته و آن مرد فاسق فاجر، «یعقوب یاسر» را رسوا نموده است. در صدهای اخیر، مرحوم «حاجی نوری» با تألیف کتاب ارزشمندی به نام «البدن المشعشع فی أحوال الموسی المبرقع» نقاب اتهام را از چهره غریب و مظلوم موسی مبرقع علیه السلام برکشیده و جلوه‌هایی از چهره نورانی و ولایی آن حضرت را آشکار ساخته است. (۲۵) علما و عرفای بزرگی همچون آیت الله العظمی بروجردی، آیت الله مرعشی نجفی، آیت الله کشمیری بر زیارت امامزاده موسی مبرقع و ۴۲ امامزاده دیگر در چهل اختران مداومت داشته و بر آن تأکید ورزیده‌اند.

احمد بن محمد اعرج علیه السلام

مثل احمد تو در این شهر امینی، احمد! در بیابان قم آن خلد برینی، احمد! در میان همه زیور و زرهای جهان تو همان گوهر ارزنده ترینی، احمد! زیر گنبد و در کنار مرقد مطهر موسی مبرقع، یکی از نوادگان وی به نام ابوعبدالله احمد بن محمد بن موسی مبرقع مدفون می‌باشد. احمد بن محمد در سال ۳۱۱ ه.ق در قم متولد گردید. کودکی خود را در کنار پدر بزرگوارش محمد اعرج که عهده‌دار سمت نقابت (۲۶) و ریاست مردم بود، سپری نمود و از علوم وی بهره‌مند گردید. او سیدی والامقام و برجسته بود. وی در زهد، تقوا، کرامت، سخاوت و عبادت به مقامی رسیده بود که علاوه بر نقابت و ریاست عامه مردم، بر دل‌ها نیز حکومت می‌کرد. مردم قم، از صمیم قلب او را دوست می‌داشتند و پروانه‌وار دور شمع وجودش جمع و از فضایل و کمالات او بهره می‌بردند. آن بزرگوار فقط ۴۶ سال عمر نمود و سرانجام در ماه صفر ۳۵۷ ه.ق چشم از جهان فرو بست و به دیدار معبود خویش شتافت. مردم قم از فراقش در سوگ نشستند و با غم و اندوه فراوان بدن مطهرش را با عظمت ویژه‌ای تشییع نمودند و در کنار مرقد جد بزرگوارش موسی مبرقع به خاک سپردند. هم‌اکنون در زیر گنبد موسی مبرقع، صورت دو قبر وجود دارد که یکی مرقد مطهر موسی مبرقع فرزند بلافضل امام جواد علیه السلام است و دیگری مرقد احمد بن محمد بن احمد بن موسی مبرقع است. (۲۷)

چهل اختران

حاجات خویش را به خدای جهان بگو! دردی که خون نموده دلت را عیان بگو! گر باز حاجتی نگرفتی، بیا و در دار الشفای صحن چهل اختران بگو! تعدادی از فرزندان و نوادگان موسی مبرقع در بقعه خانوادگی وی در کنار مرقدش معروف به چهل اختران مدفون می‌باشند و مورد احترام و زیارت اهل ایمان قرار دارند. تا زمان تألیف «کتاب تاریخ قم» به سال ۳۷۸ ه.ق، چهارده تن از سادات رضوی از خاندان موسی و جعفر در این بقعه به خاک سپرده شده بودند که نام آنها در آن کتاب ثبت گردیده است. (۲۸) و بعد از آن هم از همین خاندان جمع دیگری دفن شده‌اند که عدد آنها را به چهل تن می‌رسانند. ولی منبعی برای معرفی نام و نسبت اکثر آنان در دست نیست. در سابق، قبل از تعمیرات، در این محل صورت ۱۷ قبر مشهود بوده که قبر مطهر محمد بن موسی مبرقع در وسط و ۱۶ قبر دیگر در اطراف آن نمایان بوده است. طبق اسناد و مدارک موجود، نسبت دفن شدگان این بقعه پاک و پربرکت با جناب موسی مبرقع عبارت است از: ۱. ابو احمد محمد، پسر موسی مبرقع؛ ۲. ابو علی احمد، پسر موسی مبرقع؛ ۳. زینب، دختر موسی مبرقع؛ ۴. ابو علی محمد الاعرج بن احمد (وفات ۳۱۵ ق)، نوه موسی مبرقع؛ ۵. امّ محمد بن احمد، نوه موسی مبرقع؛ ۶. امّ حبیب بنت احمد، نوه موسی مبرقع؛ ۷. فاطمه بنت محمد بن احمد، نتیجه موسی مبرقع؛ ۸. بریهه بنت محمد بن احمد، نتیجه موسی مبرقع؛ ۹. امّ کلثوم بنت محمد بن احمد، نتیجه موسی مبرقع؛ ۱۰. امّ سلمه بنت محمد بن احمد، نتیجه موسی مبرقع؛ ۱۱. یحیی بن احمد بن محمد بن احمد، نبیره موسی مبرقع؛ ۱۲. ابو جعفر محمد بن موسی بن احمد بن محمد بن احمد، ندیده موسی مبرقع؛ ۱۳. ابوالفتح عبدالله بن موسی بن احمد بن محمد بن احمد، ندیده موسی مبرقع؛ ۱۴. بریهه بنت علی بن جعفر بن امام هادی، زوجه محمد بن موسی مبرقع، عروس ابو جعفر موسی مبرقع؛ ۱۵. امّ ولد، همسر ابو علی محمد بن احمد بن موسی مبرقع؛ ۱۶. ابو جعفر بن یحیی صوفی بن جعفر بن علی النقی، نواده امام هادی علیه السلام؛ ۱۷. فخرالدین بن یحیی صوفی ابن جعفر بن علی النقی، نواده امام هادی علیه السلام. (۲۹)

امام زاده زید علیه السلام

امام زاده زید علیه السلام

ای آنکه علم و زهد تو دریای بیکران! ای سینه‌ات شبیه صدف‌های درفشان! یا زید، ای سلاله عصمت، تبار نور! حقا که رحمتی شده‌ای در دیار مان! در ضلع غربی صحن بزرگ چهل اختران بقعه امام زاده زید واقع است.

سلسله نسب

مرحوم عباس فیض، سلسله نسب وی را چنین ذکر کرده است: «امام زاده جلیل القدر سید اجل جناب زید بن علی بن علی اکبر ابن محمد السلیق ابن عبیدالله بن محمد بن الحسن بن الحسن بن الامام زین العابدین علیه السلام». (۳۰) به نظر می‌رسد امام زاده علی اکبر که در بازار تجریش تهران مورد احترام و زیارت عموم مؤمنین قرار دارد، جدّ امام زاده زید باشد. برخی از تاریخ نگاران، سلطان محمود (فرزند محمد بن زید) مدفون در قریه «صرم» را از نوادگان وی می‌شمارند. (۳۱)

تباری پاک

شیخ مفید می‌گوید: «حسین بن علی بن الحسن بن علی علیه السلام [جدّ اعلای امام زاده زید] سیدی فاضل و صاحب کمال و ورع بوده و

روایات بسیاری از پدر بزرگوارش امام سجاد علیه السلام (۳۲) و از عمه‌اش فاطمه بنت الحسین علیه السلام و از برادرش امام محمد باقر علیه السلام نقل نموده است. «مرحوم محدث قمی می‌نویسد: «حسین اصغر که کنیه‌اش ابو عبدالله بوده، مردی عقیف و محدث و فاضل بوده است و جماعتی از وی حدیث نقل کرده‌اند. وی در سال ۱۵۷ ه. ق در سن ۶۴ سالگی وفات کرد و در بقیع به خاک سپرده شد». (۳۳) جد دیگر امام‌زاده زید، حسن بن حسین بن علی بن الحسین علیهم السلام است که محدث قمی وی را مردی محدث معرفی می‌نماید. او در مکه ساکن بوده و سرانجام در سرزمین روم وفات نموده است. نسل وی از محمد اکبر و محمد از نسل پسرش «عبیدالله» [و بنا به نقل بعضی از کتب «عبدالله»] ادامه یافت. و از نسل عبیدالله [یا عبدالله] دو پسرش به نام محمد السلیق و علی المرعشی و از محمد السلیق، علی اکبر و از وی نیز علی و از ایشان شاهزاده زید به دنیا آمد». (۳۴)

جلوهای از کرامات ثبت شده

۱. یکی از اولیای خدا نقل می‌کند: شبی در عالم رؤیا، حضرت امام رضا علیه السلام را دیدم که از مردم گلایه می‌کردند و می‌فرمودند: «به مردم بگویند چرا به زیارت نواده من، موسی مبرقع، نمی‌روند». (۳۵) ۲. حضرت آیت الله العظمی بهجت فرموده‌اند: «هر کس به امام‌زاده موسی مبرقع علیه السلام خدمتی بکند، مورد عنایت اهل بیت علیهم السلام، امام جواد علیه السلام و امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف قرار می‌گیرد». ۳. خواهر معصومه محمودی اهل قم در حدود ۶ ماه بیماری لاعلاج پیدا کرده و به دکترهای بسیاری مراجعه نموده، اما نتیجه نگرفته بود. تا اینکه یک شب خواب می‌بیند که در حرم مطهر چهل اختران و امام‌زاده موسی مبرقع علیه السلام مشغول عبادت و زیارت می‌باشند. فردای آن شب به برکت عنایت این بزرگواران شفای خود را می‌گیرد. و دیگر هیچ احساس ناراحتی و دردی در خود نمی‌یابد. ایشان در تاریخ ۲۴/۶/۸۴ ساعت ۱۱ ظهر گوسفندی برای آقا قربانی نمودند. ۴. در تاریخ ۲۶/۶/۸۲ فرزندم به نام سید محسن یعقوبی اهل قم تصادف کرد و ضربه مغزی شد؛ به گونه‌ای که خون در مغزش لخته شده بود و احتمال مرگ می‌رفت. دکترها فرزندم را جواب نمودند و گفتند: «از ما کاری ساخته نیست». مادر ایشان نذر کرد اگر فرزند مان شفا یابد، یک عدد قالیچه برای امام‌زاده موسی مبرقع بیافد. پس از این نذر، فرزندم به طور عجیبی ظرف مدت کمی بدون تشنج و مشکلات دیگر شفا یافتند و همسرم نیز به نذر شان عمل نمودند. ۵. خواهرم ۱۹ سال دارد. دانشجو و بسیار مؤمن است. حدود ۳ هفته پیش با درد گردنی از خواب پرید و به مادرم گفت: «سرم خیلی درد می‌کند». این ضایعه گردنی در طول دو هفته چنان بزرگ و متورم و دردناک شد که امان خواهرم را برید. دکتر در نظر اول به او گفت: «تو مبتلا به یک غده‌ای هستی که خوش خیم یا بدخیم بودنش با رادیولوژی و آزمایش‌های متعدد پاتولوژی معلوم می‌شود». در همان روز به حرم مطهر امام‌زاده موسی مبرقع علیه السلام و چهل اختران و امام‌زاده زید آمدیم و خیلی تضرع و زاری کردیم. مادرم خیلی دلش شکست. بعد از چند روز که نزد دکتر رفتیم، او گفت: «باید زودتر خواهرتان عمل شود و این ضایعات از گردن او در بیاید». عمل جراحی انجام شد، اما وقتی دکتر نتیجه تست پاتولوژی روی غده‌ای را که از گردنش درآورده بودند، دید، به ما اطمینان داد که جنس این ضایعه از خون بوده و از حالا به بعد هیچ مشکلی نخواهد داشت. عجیب اینکه تمام دردهای گردنی خواهرم در مدت کوتاهی پس از عمل مرتفع شده است. من از این حکمت خداوندی و معجزه این آقایان واقعاً در حیرت مانده‌ام. ۶. خانم اکبری از محله نازی آباد تهران در تاریخ ۱۱/۵/۸۵ اظهار داشتند: نذر نمودیم تا چند هفته روزهای چهارشنبه پشت سر هم به امام‌زاده موسی مبرقع علیه السلام بیاییم و اگر زندانی ما آزاد شد، یک گوسفند برای آقا در حرم مطهر قربانی نماییم. الحمد لله زندانی ما پس از چند هفته آزاد شد و ما امروز به نذر خویش عمل کردیم. ۷. خادم افتخاری حرم امام‌زاده موسی مبرقع علیه السلام نقل می‌کند که خواهری دارم به نام زینب که از ناراحتی قلبی و همچنین وضع اقتصادی نامطلوب رنج می‌بردند. ایشان همسر شهید بودند. خواهرم با اینکه اصلاً به زیارت حرم آقا نیامده بودند، شبی در خواب می‌بیند که ۹ بانوی بزرگوار در اطراف دو قبر نورانی نشسته‌اند. یکی از خانم‌ها می‌آید

زیارت‌نامه چهل تن از فرزندان و نوادگان امام جواد علیهم السلام معروف به چهل اختران

اَلسَّلَامُ عَلٰی خَدِيكُمُ الْمُضِيَطْفٰى اَلسَّلَامُ عَلٰى سَلَامٍ بِرِجْدِ بَزْرِ گَوَارِ شَمَا مُحَمَّدٍ مِصْطَفٰى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، سَلَامٌ بِرِ اَبِيكُمْ الْمُتْرَضٰى اَلسَّلَامُ عَلٰى خَدِيجَةَ الْكُبْرٰى اُمِّ پَدْرِ شَمَا عَلٰى مَرْتَضٰى عَلَيْهِ السَّلَامُ، سَلَامٌ بِرِ خَدِيجِه كِبْرٰى مَادِرِ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِيْنَ، اَلسَّلَامُ عَلٰى فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سُرُورِ زَنَانِ جِهَانِيَانِ عَلِيهَا السَّلَامُ سَلَامٌ بِرِ فَاطِمِه زَهْرَا اُمِّ الْاَيْمَةِ الطَّاهِرِيْنَ، اَلسَّلَامُ عَلٰى الْحَسَنِ مَادِرِ اِمَامَانِ پَاكٍ وَ طَاهِرِ عَلِيهَا السَّلَامُ، سَلَامٌ بِرِ اِمَامِ حَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ سَيِّدِي شَبَابِ اَهْلِ الْجَنَّةِ اَجْمَعِيْنَ، وَ اِمَامِ حَسِينِ عَلِيهِمَا السَّلَامُ دُو سُرُورِ تَمَامِ جَوَانَانِ اَهْلِ بَهْشْتِ، اَلسَّلَامُ عَلٰى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِيْنَ، سَلَامٌ بِرِ عَلِيِّ بْنِ الْحَسِينِ زَيْنْتِ عِبَادَتِ كِنْدِگَانِ عَلِيهِ السَّلَامُ، اَلسَّلَامُ عَلٰى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ الْبَاقِرِ، اَلسَّلَامُ عَلٰى سَلَامٍ بِرِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ اِمَامِ بَاقِرِ عَلِيهِ السَّلَامُ، سَلَامٌ بِرِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ الصَّادِقِ، اَلسَّلَامُ عَلٰى مُوسٰى بْنِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ اِمَامِ صَادِقِ عَلِيهِ السَّلَامُ، سَلَامٌ بِرِ مُوسٰى بْنِ جَعْفَرِ الْكَاطِمِ، اَلسَّلَامُ عَلٰى عَلِيِّ بْنِ مُوسٰى اِمَامِ كَاطِمِ عَلِيهِ السَّلَامُ، سَلَامٌ بِرِ عَلِيِّ بْنِ مُوسٰى الرِّضَاعِيهِ السَّلَامُ، الرِّضَا، اَلسَّلَامُ عَلٰى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ التَّقِيِّ، سَلَامٌ بِرِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ اِمَامِ جَوَادِ عَلِيهِ السَّلَامُ، اَلسَّلَامُ عَلٰى عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ النَّقِيِّ، اَلسَّلَامُ عَلٰى سَلَامٍ بِرِ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ اِمَامِ هَادِيِ عَلِيهِ السَّلَامُ، سَلَامٌ بِرِ حَسَنِ بْنِ عَلِيِّ الزَّكِيِّ الْعَسْكَرِيِّ، اَلسَّلَامُ عَلٰى حَسَنِ بْنِ عَلِيِّ اِمَامِ عَسْكَرِيِ عَلِيهِ السَّلَامُ، سَلَامٌ بِرِ حُجَّجِهِ بْنِ الْحَسَنِ الْمَهْدِيِّ، اَلسَّلَامُ عَلٰىكُمْ اَيُّهَا حَجَّتْ بِنِ الْحَسَنِ الْمَهْدِيِ عَلِيهِ السَّلَامُ، سَلَامٌ بِرِ شَمَا اِي السَّادَةِ الْاَزْكِيَاءِ الطَّاهِرُونَ الْاَوْلِيَاءِ وَ الدَّاعُونَ اَقْيَانِ تَرْكِيهِ يَافْتِه وَ پَاكٍ، اَوْلِيَايِ مَهْرَبَانِ، الْاَخْفِيَاءِ، اَشْهَدُ اَنَّكُمْ قُلْتُمْ حَقًّا وَ نَطَقْتُمْ حَقًّا اِي دَعْوَتِ كِنْدِگَانِ بِه سُوِيِ خُدَا، گَوَاهِيِ مِي دَهْمِ كِه شَمَا حَقِيْقَتِ رَا كَفْتِيْدِ وَ صِدَقًا وَ دَعْوَتُمْ اِلٰى مَوْلَايِ وَ مَوْلَاكُمْ عَلَانِيَةً وَ سَخْنِ بِه حَقِّ وَ رَاسْتِي رَانْدِيْدِ، وَ بِه سُوِيِ مَوْلَايِ مِنْ وَ مَوْلَايِ خُودِ دَرِ نَهَانِ وَ سِيْرًا، فَازِ مُتَّبِعُكُمْ، وَ نَجِيِ مُصَدِّقُكُمْ وَ خَابِ وَ عِيَانِ دَعْوَتِ كَرِيْدِ، پِيْرُوِ شَمَا سَعَادَتِ يَافْتِ، وَ تَصَدِيْقِ كِنْدِه شَمَا نَجَاتِ يَافْتِ، وَ خَسِرِ مُكْذِبُكُمْ وَ الْمُتَخَلِّفِ عَنْكُمْ، اِشْهَدُوْا بِهَذِهِ وَ تَكْذِيْبِ كِنْدِه وَ مَخَالِفِ شَمَا نُوْمِيْدِ گِشْتِ، گَوَاهَانِ مِنْ بَاشِيْدِ الشَّهَادَةِ لَأَكُوْنَ مِنْ الْفَائِزِيْنَ بِمَعْرِفَتِكُمْ وَ طَاعَتِكُمْ بِه اِيْنِ گَوَاهِيِ تَا اَزِ سَعَادَتِ مَنْدَانِ بِه مَعْرِفَتِ وَ طَاعَتِ وَ تَصَدِيْقِكُمْ وَ اَتْبَاعِكُمْ، اَلسَّلَامُ عَلٰىكُمْ اَيُّهَا وَ تَصَدِيْقِ وَ پِيْرُوِيِ شَمَا بَاشِمِ، سَلَامٌ بِرِ شَمَا اِي سُرُورَانِ السَّادَةِ يَا اَبْنَاءَ رَسُوْلِ اللهِ وَ بَنَاتِهِ، اَنْتُمْ بَابُ اللهِ اِي پَسْرَانِ رَسُوْلِ خُدَا، وَ دَخْتِرَانِ او، شَمَا دَرِ گَاهِ خُدَا هَسْتِيْدِ الْمُؤْتِي مِنْهُ وَ الْمَأْخُوْذُ عَنْهُ، اَتِيْتُكُمْ زَائِرًا كِه اَزِ اَنِ دَرِ بِه سُوِيِ خُدَا اَيْنِدِ وَ اَزِ اَنِ اَخِذِ كِنْدِ، مِنْ بِه زِيَارَتِ شَمَا اَمْدَمِ وَ حَاجَاتِي لَكُمْ مُسْتَوْدِعًا، اَلسَّلَامُ عَلٰىكُمْ اَيُّهَا وَ حَاجَاتِ خُودِ رَا بِه شَمَا سِپْرِدِهَامِ، سَلَامٌ بِرِ شَمَا الْاَشْخَاصِ الشَّرَفَاءِ، اَلسَّلَامُ عَلٰى النُّفُوسِ الْفَاحِزَةِ اِي شَخْصِيَّتِ هَايِ شَرِيْفِ، سَلَامٌ بِرِ جُودِ پَرَا فَتْخَارِ شَمَا، وَ بُحُوْرِ الْعُلُوْمِ الزَّاحِرَةِ، وَ شُفَعَاتِي فِي الْاٰخِرَةِ، سَلَامٌ بِرِ دَرِيَا هَايِ مَوَاجِ دَانِشِ وَ شَفِيْعَانِ مِنْ دَرِ اٰخِرَتِ، وَ اَوْلِيَايِ عِنْدِ عَوْدِ الرُّوْحِ اِلٰى الْعِظَامِ النَّاخِرَةِ، سَلَامٌ بِرِ شَمَا اَوْلِيَا وَ دُو سْتَانِ مِنْ هِنْگَامِ بَازِ گِشْتِ رُوْحِ بِه اسْتِخْوَانِ هَايِ فَرَسُوْدِه، اَنْيَمَةُ الْخَلْقِ وَ وِلَاةِ الْحَقِّ، اَشْهَدُ اَنَّ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ، رَهْبِرَانِ مَرْدَمِ وَ صَاحِبَانِ اَمْرِ وِلَايَتِ، گَوَاهِيِ مِي دَهْمِ كِه مَعْبُودِيِ جِزِ خُدَايِ يَكْتَا نِيْسْتِ وَ خَدَةَ لَا شَرِيْكَ لَهُ وَ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ مِصْطَفَاهُ وَ اَنَّ كِه شَرِيْكَيِ نِدَارِدِ. وَ هَمَانَا مُحَمَّدِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، بِنْدِه وَ بِرِ گَزِيْدِه اَوْسْتِ، وَ هَمَانَا عَلِيِ عَلِيهِ السَّلَامُ، عَلِيًّا وَ اَيْمَةً وَ مُجْتَبَاهُ، وَ اَنَّ الْاِمَامِيَةَ فِيْ وُلْدِهِ اِلٰى يَوْمِ وِلٰيِ او وَ بِرِ گَزِيْدِه اَوْسْتِ، وَ هَمَانَا اِمَامَتِ تَا رُوْزِ قِيَامَتِ مَنْحَصِرِ دَرِ فَرَزَنْدَانِ اَوْسْتِ، الدِّيْنِ، نَعْلَمُ ذَلِكَ عِلْمَ الْيَقِيْنِ، وَ نَحْنُ لِمَذَلِكِ مُعْتَقِدُوْنَ، اِيْنِ رَا بِه يَقِيْنِ مِي دَانِمِ وَ بِه اَنِ اِعْتِقَادِ دَارِيْمِ وَ فِيْ نَصِيْرِهِمْ مُجْتَهِدُوْنَ اَلسَّلَامُ عَلٰىكُمْ جَمِيْعًا وَ دَرِ يَارِيِ اَنِ هَا كُوشَايِيْمِ. سَلَامٌ بِرِ هَمِه شَمَا وَ رَحْمَةَ اللهِ وَ بَرَكَاتِهِ. وَ رَحْمَتِ وَ بَرَكَاتِ خُدَاوَنْدِ بِرِ شَمَا بَادِ!

زیارت‌نامه امام زاده زید علیه السلام از نوادگان امام سجاده علیه السلام

اَلسَّلَامُ عَلٰى جَدِّكَ الْمُضِيَطْفٰى اَلسَّلَامُ عَلٰى سَلَامٍ بِرِجْدِ بَزْرِ گَوَارِ شَمَا مُحَمَّدٍ مِصْطَفٰى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، سَلَامٌ بِرِ پَدْرِ بَزْرِ گَوَارِ شَمَا اَبِيْكَ الْمُتْرَضٰى اَلسَّلَامُ عَلٰى خَدِيجَةَ الْكُبْرٰى عَلٰى مَرْتَضٰى عَلَيْهِ السَّلَامُ، سَلَامٌ بِرِ خَدِيجِه كِبْرٰى عَلِيهَا السَّلَامُ عَلٰى فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِيْنَ، سَلَامٌ بِرِ فَاطِمِه زَهْرَا عَلِيهَا السَّلَامُ بَانُوِيِ زَنَانِ جِهَانِيَانِ، اَلسَّلَامُ عَلٰى النُّفُوسِ الْفَاحِزَةِ، وَ بُحُوْرِ الْعُلُوْمِ سَلَامٌ بِرِ

وجودهای پر افتخار، و دریا‌های دانش‌های الرَّاحِرَةِ، وَ شَفَعَائِي فِي الْآخِرَةِ، ذخیره شده، و شفیعان من در آخرت، أئِمَّةُ الْخَلْقِ وَ وُلَاةُ الْحَقِّ، السَّلَامُ عَلَيْكَ اَمَامان خلق، و اولیای حقیقی من، سلام بر تو ای سرور أَيْهَا السَّيِّدُ الزَّكِيُّ الطَّاهِرُ الْوَلِيُّ، تزکیه یافته پاک، ای ولی حق، گواهی می‌دهم که خدایی أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَ خَدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ جَزَّ خَدَايَ يَكْتَنَا نِيْسْتِ كَهْ شَرِيْكِي نَدَارِدْ. و این که محمد صلی الله علیه و آله، بنده مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ مُصْطَفَاهُ وَ أَنْ عَلِيًّا وَ لِيَّهُ وَ مُجْتَبَاً، خاص و برگزیده اوست، و گواهی می‌دهم که علی علیه السلام، ولی حقِّ وَأَنَّ الْإِمَامِيَّةَ فِي وُلْدِهِ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ، و انتخاب شده اوست، و گواهی می‌دهم که امامت تا روز قیامت منحصر در نَعْلَمُ ذَلِكَ عِلْمَ الْيَقِيْنِ، وَ نَحْنُ لِذَلِكَ مُعْتَقِدُونَ، فرزندان اوست، این را به یقین می‌دانیم، و به آن اعتقاد داریم وَ فِي نَصْرِ رِهِمْ مُجْتَهِدُونَ، اَللَّهُمَّ اسْتَجِبْ لَنَا، و در یاری آنان به کمال می‌کوشیم. پروردگارا، دعای ما را وَ تَقَبَّلْ بِكَرَمِكَ وَ عِزَّتِكَ وَ بَرَاحِمَتِكَ وَ عَافِيَتِكَ، مستجاب گردان، و به کرم و عزت و رحمت و عافیت بخشیات از ما بپذیر! وَ صَيَّمَلِي اللَّهُ عَلِيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ أَجْمَعِينَ وَ سَلِّمْ تَسْلِيمًا وَ بَر مُحَمَّدٍ وَ خَانِدَانِ پَاكِ اَوْ دَرُودِ وَ سَلَامِ بَفَرَسْتِ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. ای مهربان‌ترین رحیمان و مهربانان!

مقدمه

استر الوجه بالبرقع من نظراتهم و امش الهوينا لكي لا تقع في فخهم واحذر قليلا يا يوسف العصر! لا يوقعوك في الجب كعزير مصر هو السيد الجليل موسى بن الإمام محمد الجواد عليهم السلام أخو الإمام الهادي عليهم السلام، المعروف بالمبرقع. أمه: السيدة الجليلة العفيفة سمائه المغربية عليها السلام. ولد السيد موسى ابن الإمام محمد التقى عليه السلام في سنة ۲۱۴ هجرية، في بيت العلم و الإمامة و معدن الفضل و الكرامة، و تربي على يد والده العظيم، فبلغ غايه الكمال العلمي و المعنوي، إلى حد وصل أن يوصى له الإمام الجواد عليه السلام بأن توكل إليه أموال الصدقات و الأوقاف، فأبدى الإمام بذلك اعتماده و ثقته بالسيد موسى المبرقع و كشف للناس عن مستوى عدالته و تقواه. بعد شهادة الإمام الجواد عليه السلام نهل السيد المبرقع من فيض علم أخيه الإمام الهادي عليه السلام و كان يخاطب الإمام قائلا: "بنفسى أنت." في سنة ۲۵۶ هجرية، قدم السيد موسى المبرقع إلى مدينة قم لكن بعض رؤسائها أخرجه منها، فرحل إلى مدينة كاشان، فاستقبله حاكم كاشان و أهلها بكل حفاوة و ترحيب. و بعد مدة دعاه أهالي مدينة قم و علمائها ليعود إلى مدينتهم و ألحوا في طلبهم فعاد إليها، و سرعان ما كسب قلوب الناس، و أحبه أهل قم لأسباب ثلاث: الأول: انه كان الابن المباشر للإمام المعصوم. الثاني: إن هذا السيد كان نبعا صافيا للكوثر الفاطمي، و كان ينقل الأحاديث و تفسير القرآن الكريم مباشرة عن الإمام المعصوم الذي هو معدن العلم الإلهي. الثالث: وهبه الله سبحانه جمال وجه باهر كجمال النبي يوسف عليه السلام فكان إذا مر بالناس تركوا أعمالهم و تجارتهم و انشغلوا بالنظر إليه و محياه الكريم، و لذلك كان يلقي على وجهه برقعاً، فاكسب لقب "المبرقع." بعد مضي فترة من إقامة السيد المبرقع في مدينة قم، أقبلت إليه كل من كريمته السيدة بريهة، و أخواته الجليلات السيدة زينب و السيدة أم محمد و السيدة ميمونة بنات الإمام الجواد عليه السلام فأنزل الله بركاته على الناس بفضلهن، و بعد وفاتهن دفن بجوار السيدة فاطمة المعصومة عليها السلام. توفي السيد موسى المبرقع عليه السلام بعد عمر قضاة بالعبادة و التهجد، و تبليغ علوم أهل البيت عليهم السلام، و ذلك في ليلة الأربعاء أواخر شهر ربيع الثاني من سنة ۲۹۶ هجرية في مدينة قم، و دفن في مرقدته الحالي، (وكان آنذاك منزلا لمحمد بن خالد الأشعري) أحد أصحاب الإمام الرضا عليه السلام و دفن بعد ذلك بجواره أحد أحفاده المسمى أحمد بن محمد. و بمرور الزمان دفن بجوار قبره الشريف أربعون شخصا من أهل بيته و أحفاده، و كل هؤلاء الأكابر كانوا من أهل العلم و الورع، و لذلك أطلق عليهم "الأربعون كوكبا،" و مرقدهم معروف اليوم بهذا الاسم. و في نفس المكان الشريف يوجد مرقد السيد زيد من أبناء الإمام السجاد عليه السلام.

Cover your face with a veil, lest they see you Go slowly, lest they ambush for you O Joseph of the age take little precaution Lest they cast you into the well just like the Egyptian monarch Musa al-Mubarqa` was the immediate grandson of Imam al-Jawad)`a(and the brother of Imam al-Hadi. Samaneh Maghribiyah, the pure and dignitary lady, was his mother. He was born in ۴۱۲ H. in a family of knowledge, divine leadership, and origin of virtues and of outstanding traits. He was brought up by his respected father and attained a lofty, scholastic, and spiritual perfection such that in his will authorized him to collect alms and endowments. By doing so, he)`a( showed his confidence in him, and attested to him being just and God wary. After his father passed away, Musa al-Mubarqa` benefited from his respected brother Imam al-Hadi)`a(, and used to address him saying May my soul be your ransom. Musa al-Mubarqa` arrived in Qum in ۶۵۲ A.H. where he was confronted by the Arab tribes of the city. Thus, he left for Kashan and was warmly welcomed by its ruler and the people. Shortly after this, he came back to Qum at the request of the people and scholars. He is very popular among the people in Qum. The reasons for his popularity are: ۱. He is an offspring of the Imam)`a(. ۲. He was the source of knowledge stemming from the Fatimid spring of Kawthar. As a fountain head of divine learning he could directly transmit the exegesis of the Qur'an and Hadith from the infallible Imam to the people. ۳. Having an attractive countenance like that of Joseph)`a(, the people would cease working at the marketplace just to see him pass by. That is why he was known as Mubarqa`, for he used to cover his face with a veil. Shortly after his return to Qum, Burayha, daughter of Musa, and his sisters Zaynab, Umm Muhammad, and Maymuneh, daughters of Imam al-Jawad)`a(, came to live with him. This caused divine mercy on the people of the city. These respected ladies were buried beside Lady Fatimah al-Ma`sumah)`a(. After years of spending nights in prayers and propagation in the cause of Ahl al-Bayt)`a(, Musa al-Mubarqa` passed away in Qum on Tuesday night, towards the end of Rabi` al-Thani, ۶۹۲ A.H. He is buried in what is today the house of Muhammad ibn Khalid al-Ash`ari, one of the companions of Imam al-Rida)`a(. Later, one of his descendants called Ahmad ibn Muhammad was buried beside him. With the passage of time, forty people personalities from the Ahl al-Bayt)`a(and the descendants of Musa al-Mubarqa` were buried beside his holy mausoleum. These outstanding personalities held higher status of learning and God wariness. Thus, they were called Chehel Akhtaran) forty stars( and their holy mausoleum is also called Chehel Akhtaran. The tomb of Imamzadeh Zayd, one of the sons of Imam al-Sajjad)`a(, is

.located at this mausoleum

کتابنامه

۱. اثبات الوصیه، مسعودی ۲. الاحکام السلطانیه، ابویعلی ۳. الإرشاد، شیخ مفید ۴. الکافی، شیخ کلینی ۵. أضواء علی حیاة موسی المبرقع و ذریته ۶. الإختصاص، شیخ مفید ۷. انجم فروزان، عباس فیض ۸. بحارالانوار، علامه مجلسی ۹. بدر مشعشع فی احوال موسی المبرقع، محدث نوری ۱۰. تاریخ قم، حسن بن محمد قمی ۱۱. تحف العقول، ابن شعبه ۱۲. تربت پاکان ۱۳. تهذیب الاحکام، شیخ طوسی ۱۴. دلائل الإمامیه، طبری ۱۵. ریاحین الشریعه، ذبیح الله محلاتی ۱۶. سبز پوشان (نگاهی به زندگی نامه امامزادگان مدفون در شهر قم)، احمد محیطی اردکانی ۱۷. ستاره درخشان آسمان ولایت، سید مصطفی برقی ۱۸. سیره چهارده معصوم، محمد محمدی اشتهاردی ۱۹. سفینه البحار، محدث قمی ۲۰. کتاب تاریخ قم، محمد حسین ناصر الشریعه ۲۱. گنجینه آثار قم، عباس فیض ۲۲. گنجینه دانشمندان، رازی ۲۳. عمده الطالب، ابن عنبه ۲۴. عمده الطالب، جمال الدین احمد بن علی ۲۵. عیون المعجزات، سید مرتضی ۲۶. لباب الأنساب، علی بن زید بیهقی ۲۷. موسوعه الامام الجواد علیه السلام، گروه محققان ۲۸. مناقب آل ابوطالب، ابن شهر آشوب ۲۹. منتهی الآمال، محدث قمی ۳۰. یادگار امام جواد علیه السلام، محمد رضا رمضان نژاد.

چند تذکر

ضمن عرض خیر مقدم خدمت زائرین گرامی و آرزوی قبولی زیارت، مکان مقدّسی که توفیق شرفیابی آن را پیدا نموده‌اید، حرم مطهر امامزاده موسی مُبرقع علیه السلام فرزند بلافضل حضرت امام جواد علیه السلام و نوه حضرت امام رضاعلیه السلام و چهل اختران (چهل تن از امامزادگان و نوادگان امام جواد علیه السلام و امام زاده زید علیه السلام از نوادگان امام سجاده علیه السلام) می‌باشد. در چنین مکان مقدّس و منورّی که حریم خاندان عصمت و طهارت است رعایت نکاتی لازم می‌باشد: ۱. خادمان این آستان مقدّس خدمت گزاران شما می‌باشند، لطفاً با این عزیزان همکاری نمایید. ۲. رعایت نظافت نشانه ایمان است. اینجا مکان مقدّسی می‌باشد، لذا نظافت عمومی این مکان مقدّس را رعایت نموده و برای حفظ نظافت این مکان مقدّس از روشن کردن شمع خودداری نمایید. ۳. زائران محترم، از خرافات جداً بپرهیزید. خواندن نماز یک رکعتی، چسباندن مهر به دیوار، گره زدن تسبیح و یا نخ به ضریح مطهر، نوشتن روی جلد مفاتیح و قرآن و نوشتن یادگاری بر روی دیوار امامزاده، از نمونه‌های بارز خرافات بوده و حرام می‌باشد، لذا با خرافات، زیارت خود را خراب نکنید. ۴. افراد مشکوک را به دفتر امامزاده یا خادمان حرم مطهر معرفی نمایید. ۵. هدایا و نذورات را فقط به دفتر امامزاده تحویل نمایید. ۶. زائران گرامی در موقع ورود به امامزاده از گذاشتن کفش در جلوی درب ورودی خودداری نموده و کفش‌های خود را درون کیسه قرار داده و از رها کردن آنها در محوطه زیارت‌گاه خودداری نمایید. ۷. بعد از پایان زیارت، کتاب‌های دعا و مهر و تسبیح را در جای مخصوص خود قرار داده و از رها کردن آنها در محوطه زیارت‌گاه خودداری نمایید. ۸. خواهر گرامی، زیارت مستحب است، ولی حفظ حجاب واجب می‌باشد. با حفظ حجاب خود، قلب نازنین آقا امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف را شاد کنید. ۹. در این مکان نورانی، خالصانه برای ظهور مولایمان امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف دعا کنید؛ زیرا خود ایشان می‌فرمایند: «اکثروا الدّعاء بتعجیل الفرج، فإنّ ذلك فرجکم؛ برای تعجیل در فرج و ظهور من بسیار دعا کنید، همانا این دعا کردن برای خودتان گشایش خواهد بود.» (۳۶)

پی نوشت ها

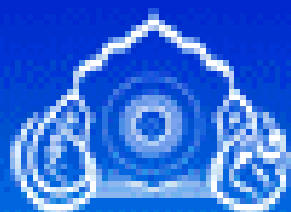
(۱) محیطی اردکانی، احمد، سبز پوشان (نگاهی به زندگینامه امام زادگان مدفون در شهر قم)، ص ۷۶ - ۷۷؛ فیض، گنجینه آثار قم،

ج ۲، ص ۵۴۶؛ سید مصطفی برقی، ستاره درخشان آسمان ولایت، ص ۱۶۸. ۲) علامه مجلسی، بحار الانوار، ج ۵۰، ص ۱۱۵ - ۱۱۶. ۳) إِنَّ إِسْمَهَا سَمَانَةٌ وَأَنَّهَا أُمَةٌ عَارِفَةٌ بِحَقِّي وَهِيَ مِنَ الْجَنَّةِ لَا يَقْرُبُهَا شَيْطَانٌ مَارِدٌ، وَلَا يَنَالُهَا كَيْدُ جَبَّارٍ عَنِيدٍ، وَهِيَ كَانَتْ بِعَيْنِ اللَّهِ الَّتِي لَا تَنَامُ وَلَا تَتَخَلَّفُ عَنِ أُمَّهَاتِ الصَّادِقِينَ وَالصَّالِحِينَ». محلاتی، ذبیح الله، ریاحین الشریعه، ج ۳، ص ۲۳؛ موسوعه الإمام الجواد علیه السلام، ص ۴۱. ۴) محمد بن فرج و علی بن مهزیار علی ابی الحسن علیه السلام: «أُمِّي عَارِفَةٌ بِحَقِّي وَهِيَ مِنَ الْجَنَّةِ لَا يَقْرُبُهَا شَيْطَانٌ مَارِدٌ، وَلَا يَنَالُهَا كَيْدُ جَبَّارٍ عَنِيدٍ، وَهِيَ كَانَتْ بِعَيْنِ اللَّهِ الَّتِي لَا تَنَامُ وَلَا تَتَخَلَّفُ عَنِ أُمَّهَاتِ الصَّادِقِينَ وَالصَّالِحِينَ». طبری، دلائل الإمامه، ص ۴۰۱، ص ۳۶۹؛ إثبات الوصیه، ص ۲۲۸، ص ۹؛ موسوعه الإمام الجواد علیه السلام، ص ۴۱. ۵) یقال لها سمانه المغربیه و یقال إنَّ أُمَّهَ الْمَعْرُوفَةَ بِالسَّيِّدَةِ أُمُّ الْفَضْلِ». ابن شهر آشوب، مناقب آل ابوطالب، ج ۴، ص ۴۰۱. ۶) سید مرتضی، عیون المعجزات، ص ۱۳۲. ۷) امام جواد علیه السلام: «أَشْبَهَنِي أَبُو الْحَسَنِ وَأَشْبَهَ هَذَا أُمَّه». سید مرتضی، عیون المعجزات، ص ۱۳۳؛ موسوعه الإمام الجواد علیه السلام، ص ۴۸. ۸) أضواء علی حیاة موسی المبرقع و ذریته، ص ۱۲۸. ۹) یحیی بن اکثم به فضل و دانش مشهور و در بحث و جدل معروف بوده است. وی در سن ۲۱ سالگی در شهر بصره به سمت قضاوت برگزیده شد و تدریجاً مرتبه اش رفیع تر گردید. او خود را به خلفای عباسی نزدیک ساخت و در بغداد و سامرا به مقام قاضی القضاتی ارتقا یافت، تا اینکه در سال ۲۴۲ هـ ق در ریزه وفات یافت. ر.ک: اشتها ردی، محمد محمدی، سیره چهارده معصوم، ص ۸۳۸. ۱۰) حرانی، تحف العقول، ترجمه کمره‌ای، ص ۵۰۳؛ تهذیب الاحکام، ج ۹، ص ۳۵۵. ۱۱) أضواء علی حیاة موسی المبرقع و ذریته، ص ۱۲۸. ۱۲) ر.ک: ابن عنبه، عمده الطالب، ص ۱۸۲؛ نوری، بدر مشعشع، ص ۲ - ۴؛ رازی، گنجینه دانشمندان، ج ۶، ص ۱۸۸؛ محدث قمی، منتهی الآمال، ج ۲، ص ۳۹۹. ۱۳) اینکه وی از کوفه به قم هجرت نموده، حکایت گر آن است که قبل از سال ۲۵۶ هـ ق مدتی در کوفه ساکن بوده است بعضی بر این عقیده‌اند که او در سن ۳۰ سالگی؛ یعنی سال ۲۴۴ هـ ق، از مدینه به بغداد رفت و در سال ۲۴۷ هـ ق پس از قتل متوکل به کوفه هجرت نمود. فیض، عباس، گنجینه آثار قم، ج ۲، ص ۵۴۶. ۱۴) حسن بن محمد، تاریخ قم، ترجمه حسن بن علی، ص ۲۱۵. ۱۵) محدث قمی، منتهی الآمال، ج ۲، ص ۳۹۹؛ محدث قمی، سفینه البحار، ج ۲، ص ۶۵۳. ۱۶) بیهقی، علی بن زید، لباب الأنساب، ص ۱۲۱، به نقل از تربت پاکان، ج ۲، ص ۷۸. ۱۷) ناصر الشریعه، محمد حسین، تاریخ قم، ص ۲۱۵ - ۲۱۶. ۱۸) ناصر الشریعه، محمد حسین، تاریخ قم، ص ۲۱۶. ۱۹) محدث قمی، منتهی الآمال، ج ۲، ص ۳۹۹. ۲۰) فیض، عباس، انجم فروزان، ص ۱۱۱. ۲۱) ر.ک: احمد بن علی، جمال الدین، عمده الطالب، ص ۱۸۲. ۲۲) ناصر الشریعه، محمد حسین، تاریخ قم، ص ۲۱۵ - ۲۱۶؛ محدث نوری، بدر مشعشع فی أحوال موسی مبرقع، ص ۱۶. ۲۳) شریف رازی، محمد، گنجینه دانشمندان، ج ۶، ص ۱۸۹. ۲۴) ر.ک: شیخ کلینی، الکافی، ج ۷، ص ۱۵۸؛ شیخ طوسی، تهذیب الأحکام، ج ۹، ص ۳۵۵؛ شیخ مفید، الإختصاص، ص ۹۱؛ ابن شعبه، تحف العقول، ص ۵۳. ۲۵) ر.ک: رمضان نژاد، محمد رضا، یادگار امام جواد علیه السلام، ص ۵۸ - ۶۰. ۲۶) کسی را که از طرف خلیفه یا حاکم، عهده‌دار رسیدگی به امور اولاد حضرت ابوطالب یا اولاد عباس یا اصنافی از مردم می‌شد، نقیب می‌گفتند. نقیب‌ها از میان افراد برجسته از حیث خانواده و علم و کمال انتخاب می‌شدند تا برازنده این سمت شریف و بزرگ باشند و مردم در امور زندگی‌شان بهتر مطیع و فرمان‌بردار آنها باشند. ابویعلی، الاحکام السلطانیه، ص ۹۰. ۲۷) محدث قمی، منتهی الآمال، ج ۲، ص ۴۰۰، می‌نویسد: «برخی خیال کرده‌اند این قبر متعلق به احمد فرزند بلافضل موسی مبرقع است که صحیح نیست». ۲۸) قمی، حسن بن محمد، تاریخ قم، ص ۲۲۴. ۲۹) ر.ک: قمی، حسن بن محمد، تاریخ قم، ص ۲۲۴؛ ناصر الشریعه، تاریخ قم، ص ۲۰۸؛ بیهقی، لباب الأنساب، ص ۵۸۵؛ فیض، عباس، گنجینه آثار قم، ص ۵۶۲؛ فقیه، محمد مهدی، انوار پراکنده، ص ۴۳۱. ۳۰) و ۲. فیض، عباس، گنجینه آثار قم، ص ۵۵۲؛ محدث قمی، منتهی الآمال، ج ۲، ص ۸۱. ۳۱) شیخ مفید، الإرشاد، ترجمه رسولی محلاتی، ج ۲، ص ۱۷۰. ۳۳) قمی، شیخ عباس، منتهی الآمال، ج ۲، ص ۷۹. ۳۴) همان. ۳۵) ر.ک: رمضان نژاد، محمد رضا، یادگار امام جواد علیه السلام، ص ۶۰. ۳۶) شیخ صدوق، کمال الدین، جلد ۲، ص ۴۸۵.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم جاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱) با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹ بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند. مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است. اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب تقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید. از جمله فعالیت های گسترده مرکز: الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ... د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای و راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴) ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ... ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ... ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶ وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵ (۰۳۱۱) نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی

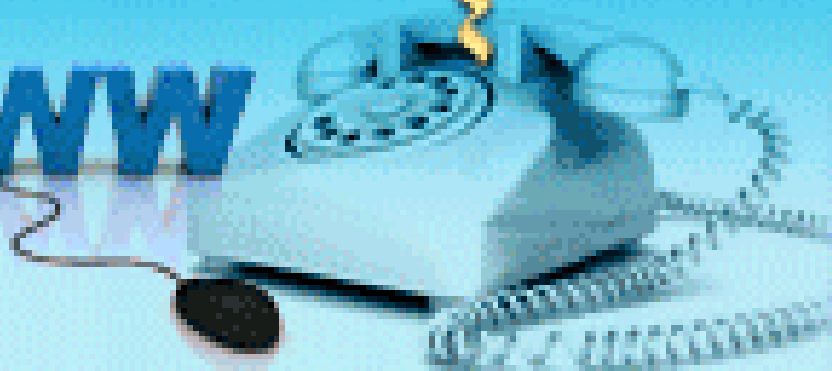

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گامگاه

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

